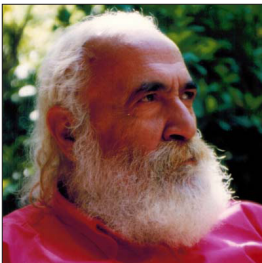

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

مردی که به نیما یوشیج عشق می‌ورزید

سیروس طاهباز دوم دی ۱۳۱۸ در بندر انزلی متولد شد. پس از تحصیلات مقدماتی برای خواندن پزشکی وارد دانشگاه تهران شد اما در نهایت وقتی سال ششم پزشکی را می‌گذراند، برای همیشه آن را بوسید و کنار گذاشت و سراغ ادبیات رفت. اولین فعالیت ادبی اش را با انتشار مجله «آرش» شروع کرد.

سال ۱۳۴۰ درحالی که دو سال از مرگ نیما یوشیج می‌گذشت، کار روی دست‌نوشته‌های او را شروع و

بی‌وقفه آن را پیگیری کرد. عشق او به نیما موجب شد ۳۷ سال از عمر خود را پای آن بگذارد و از آثار نیما یوشیج ۲۳ دفتر گرد آورد و خودش نیز چند کتاب درباره او بنویسد. او که خود نویسنده بود و دستی هم در ترجمه داشت، در طول عمر کاری اش آثار برجسته نویسندگان بزرگی همچون جان اشتاین‌بک، ارنست همینگوی، آرتور میلر و ساموئل بکت را به فارسی ترجمه کرد.

طاهباز ۷۰ کتاب از خود برجای گذاشت و چند جایزه مختلف ادبی را از آن خود کرد که از معروفترین آنها می‌توان به جایزه سیب طلایی دوسالانه برائتیسلاو ابرای کتاب «باز هم زندگی کنیم» اشاره کرد. ۳۱ساله بود که مدیریت انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان را برعهده گرفت و در طول هشت سال فعالیت، مجموعه ارزشمندی از داستان‌های کودکان را منتشر کرد. او تا سال‌های پایانی عمر، همچنان به نوشتن در عرصه ادبیات ادامه داد و چندین کلاس داستان‌نویسی و نقد داستان نیز برگزار کرد. سیروس طاهباز زمانی که تنها ۵۹سال داشت یعنی ۲۵ اسفند ۱۳۷۷ بر اثر سکنه مغزی درگذشت.

خودزنی / محیط‌زیست

ترفندی برای جلوگیری از مسافرت مردم؟

این هفته، حجم بالای آلودگی هوا باعث شد مدارس شهر تهران و برخی دیگر از شهرهای کشور، تعطیل شوند. در روز جمعه هفته قبل، بخش زیادی از مردم منتظر اعلام تعطیلی مدارس در روز شنبه بودند، اما ظاهراً کمیته اضطرار آلودگی هوا که تصمیم‌گیر تعطیلات مدارس یا ادارات کشور در این زمینه است، در روز جمعه تعطیل بود و تشکیل نشد.

صبح شنبه با تشکیل این کمیته تعطیلی مدارس در روز یکشنبه درست در ساعاتی مطرح شد که دانش‌آموزان در مدرسه بودند و از نیمه‌های روز شنبه برخی کلاس‌ها را تعطیل کردند و رفتند. نکته مهم در اعلام تعطیلی مدارس ناهماهنگی وزارت آموزش و پرورش و استانداری تهران بود. در ساعات اولیه اعلام تعطیلی مدارس در روز یکشنبه مسئولان استانداری از تعطیلی دو روزه خبر دادند اما بعد از آن آموزش و پرورش اعلام کرد، فعلاً یک روز تعطیل است و اگر آلودگی به همین شکل باقی ماند دوشنبه هم تعطیل می‌شود. پس از آن سخنگوی آموزش و پرورش تهران، با حضور در صدا و سیما بازم ناهماهنگی میان دستگاه‌های مجری را بیشتر به رخ کشیدو اعلام کرد، اگر این وضعیت ادامه داشته باشد، مدارس تا آخر هفته تعطیل می‌شود. این اظهار نظر در واقع نشان داد که مسئولان از گزارش‌های سازمان هواشناسی و شرکت کنترل کیفیت هوا در تهران مطلع‌اند و می‌دانند که آلودگی هوا تا آخر هفته ادامه خواهد داشت. اما چه عاملی باعث شد این تعطیلات به یکباره اعلام نشود؟ دو عامل را می‌توان برای این مسأله پیش‌بینی کرد؛ در ابتدا به نظر می‌رسد مسئولان به باد و باران طی این هفته امید داشته‌اند و نمی‌خواست‌اند تعطیلات یک هفته‌ای را اعلام کنند و بعد از آن باد و باران هوا را تمیز و پاک کند و دانش‌آموزان هم از مدارس خود جا بمانند. عامل دیگر هم به نظر می‌رسد به این دلیل باشد که مسئولان نمی‌خواستند مردم در این سرمای زمستان و اوضاع غیر قابل پیش‌بینی هوا و جاده‌های کشور، دل به جاده بزنند و به مسافرت بروند.

مسأله‌ای که ترافیک امروز جاده کرج به قزوین و قزوین به رشت می‌تواند گواهی بر آن باشد. در همین رابطه سرهنگ نادر رحمانی رئیس مرکز اطلاعات و کنترل ترافیک راهور ناجا در مورد آخرین وضعیت جوی و ترافیکی محورهای مواصلاتی کشور اظهار داشت: در حال حاضر ترافیک در محور کرج – قزوین نیمه‌سنگین است. وی در ادامه ترافیک در محور کرج – چالوس را عادی و روان اعلام کرد و گفت: در حال حاضر تردد در این محور با مشکلی مواجه نیست.

رئیس مرکز اطلاعات و کنترل ترافیک راهور ناجا به انستداد محورهای شمشک به دیزین و پونل به خلخال اشاره کرد و گفت: سایر محورهای مواصلاتی کشور از جوی آرام و ترافیکی روان برخوردارند. سرهنگ رحمانی به انستداد مقطعی جاده هراز پرداخت و گفت: جاده هراز تا تاریخ ۲۷دی ماه از ساعت ۵ تا ۱۹ صبح همه روزه به غیر از روزهای چهارشنبه، پنج‌شنبه و جمعه و همچنین تعطیلات رسمی به جهت انجام عملیات راهسازی از آبیلی به سمت آمل مسدود می‌شود.

با این حال به نظر می‌رسد، فردا چهارشنبه هم مدارس تعطیل باشند. چرا که معاون نظارت و پایش اداره حفاظت محیط زیست استان تهران می‌گوید: هوای تهران در ۲۴ ساعت گذشته منتهی به ۱۱ صبح سه‌شنبه با شاخص ۱۲۴ در شرایط ناآسامل قرار داشته است. (منبع: خبرآنلاین)

فارسی را پاس بداریم

تأثیر و تأثر شعر فارسی و عرب

پیش از این هم در این ستون به عرض رسانده‌ام که ما زبان فارسی را زبانی ناتوان و ضعیف می‌دانیم که هر که از راه رسیده آسیبی به آن رسانده و بخشی از آن را از میان برداشته است. اما اشتباه می‌کنیم. چرا؟ برای اینکه تفاوت «ناتوانی» و «انعطاف» را نمی‌دانیم. زبان ما زبان منعطف و نرمی است و اگر این ویژگی را نداشت بی‌شک تا امروز و از پس قرن‌ها زنده نمی‌ماند. اولین نتیجه حمله قوم عرب به سرزمین‌های اطراف حجاز و صدور اسلام به این سرزمین‌ها از میان رفتن زبان مردم این کشورها بود.

اگر فارسی توان رویارویی با زبان قدرتمندی همچون عربی را نداشت، ما نیز به سرنوشت مردم شامات و شمال آفریقا دچار می‌شدیم و بیوندمان با گذشته زبانی ارزشمندمان از بین می‌رفت. عده‌ای از ما ایرانیان و گروهی از عرب‌ها بر این عقیده‌اند که زبان فارسی مدیون زبان عربی است و از این زبان فقط وام گرفته و چیزی به آن نداده است یا اینکه ما در سنت شعری خود، عروض را از شعری عربی گرفته‌ایم. حال آنکه دکتر ضیاء موحد معتقد است:

نان داغ کباب داغ / تازه‌های نشر

شکست خوردن از ذائقه شوهرها

نگاهی به مجموعه داستان «ماهی‌های کفر رودخانه»

«ماهی‌های کفر رودخانه» عنوان مجموعه داستانی از مهدی رجبی است که به تازگی انتشارات مروارید آن را به چاپ رسانده است. این کتاب شامل هشت عنوان داستان کوتاه با نام‌های «روژان»، «ماهی‌های کفر رودخانه»، «دالان‌های ذرت، پاییز و نظامی»، «در تیغ سلمانی»، «مرثیه بارانی»، «زندگی در آن سوی رودخانه»، «این سرما مرا می‌کشد» و «چون در رختخواب» است.

مهدی رجبی در ابتدای این کتاب نوشته است: «چهار داستان از این مجموعه ده سال پیش و در مجموعه‌ای به نام «فراموشان این زمستان» چاپ شدند. سال بعد، همین کتاب، کاندیدای دریافت جایزه ادبی یلدا شد. اما متأسفانه در همان سال و با مهاجرت ناشر از ایران فعالیت نشر متوقف شد و کتاب آن طور که باید به دست مخاطبان نرسید. با گذشت یک دهه، به توصیه برخی دوستان و اهالی ادبیات، چهار داستان را که به نظرم متفاوت‌تر می‌آمدند، از آن مجموعه انتخاب کردم. به سر و گوش‌شان دستی کشیدم و در این مجموعه گنجاندم.» در بخشی از متن کتاب می‌خوانیم: «گفت درست مجیدیه. ترمز کردم. کمکش کردم کیسه‌های سنگین را بگذارد صندوق. شیک‌پوش بود با چشم‌های خمار قهوه‌ای. عطر گیج و جنگلی جاسمین نویر بولگاری ۶ هفت ساعتی ماند به چرم صندلی. کرایه را بین راه داد. با تلفن که حرف زد فهمیدم ار منی است. دم خانه‌اش که رسیدیم دو تا گرپ‌فروت درشت و هم اندازه از کیسه درآورد گذاشت رو صندلی. گفت: «پسر من خیلی دوست دارد.»

اصرار کردم برشان دارد. خنده گرمی کرد و بی حرف در ماشین را بست. زنگ خانه رازد. دلم می‌خواست تا ابد همین جور بماند جلو در و نگاه کند. تا ابد کسی در را باز نکند برایش اما در باز شد. رفت تو. گاز دادم. با حرص گاز دادم…»

در بخشی از داستان «ماهی‌های کفر رودخانه» آمده است: «شرط می‌بندم هیچ زنی نمی‌تواند

گردش روزگار برعکس است

کاریکاتوری که خشم صهیونیست‌ها را برانگیخت!

طرح: برنارد بوتون؛ رئیس انجمن کار نویسندگان فرانسه

با کاروان حله / اخبار هنر

گزارش گاردین از هنر دختر ایرانی در افغانستان

ندا طیبی هنرمند ایرانی است که خودروهایی جنگی رهاشده در افغانستان را به یک اثر هنری تبدیل می‌کند. او هنر مند ۲۸ساله ایرانی است که یک سال پیش با ایده راه انداختن یک مجله هنری از کابل به تهران رفت اما زمانی که با محدودیت‌های بازار رسانه‌های بولی افغانستان مواجه شد این ایده را به کلی کنار گذاشت. در عوض، به سمت آثار به جا مانده از چند دهه درگیری در افغانستان کشیده شد.

این هنرمند اعتقاد دارد در کابل نمی‌توان جایی را پیدا کرد که بتوان نشست و لذت بصری برد. از این روی به سمت یکی از مشخص‌ترین نشانه‌های باقی‌مانده از جنگ یعنی تانک‌ها رفت و تلاش کرد آنها را با نگاره‌هایی از زیباترین چیزهای موجود در کابل تزئین کند. محله خیرخانه در حومه کابل مکان بازی کودکان با تانکی به جا مانده از زمان اشغال افغانستان به دست نیروهای شوروی است، تانکی که با هنر دست ندا طیبی هوبیتی متفاوت به خود گرفته است. این بانوی هنرمند ایرانی خودش را یک فعال اجتماعی با نماینده و صدای هیچ گروهی نمی‌داند. اما سمبولیسم موجود در کارهای امی مشهود است. نایاب بودن این شکل از هنر در افغانستان چیزی نیست که باعث برجسته شدن طبیعی می‌شود، بلکه رفتن او به افغانستان درست زمانی که مردم این کشور دسته‌دسته به ایران و کشورهای اروپایی می‌روند چیزی است که او را متمایز می‌کند. او ماه دسامبر سومین تانک را در دره پنجشیر و نزدیک به آرامگاه احمدشاه مسعود نقاشی کرده است.

ز من میرس که بر من چه حال می‌گذرد
چو روز وصل توام در خیال می‌گذرد
جهان برابر چشم سیاه می‌گردد
چو در ضمیر من آن زلف و خال می‌گذرد…
(مولانا عبید راکاشی، قرن هشتم، غزلیات)

سوت‌بان

ماهی‌های کف رودخانه نویسنده: مهدی رجبی انتشارات مروارید شمارگان: هزار و ۱۰۰ نسخه قیمت: ۷ هزار و ۵۰۰ تومان صفحه ۱۱۹

ماهی‌های کف رودخانه نویسنده: مهدی رجبی انتشارات مروارید شمارگان: هزار و ۱۰۰ نسخه قیمت: ۷ هزار و ۵۰۰ تومان صفحه ۱۱۹

بیدار می‌کند. شاید برای همین بود که آن وقت‌ها ماهی را به هر غذایی ترجیح می‌دادم. اما حالا دیگر علاقه زیادی ندارم به خوردنش. نه اینکه نخورم، می‌خورم، ولی بدون کیف و اشتها. متوجه منظوم هستید که؟ مثل بیشتر غذاها برایم شده یک چیز شکم‌پرکنِ تکراری.» مهدی رجبی فارغ‌التحصیل رشته فیلمسازی و ادبیات نمایشی است و اغلب آثارش را برای نوجوانان نوشته. از آثارش می‌توان به رمان‌های «لولو شب‌ها گریه می‌کند»، «کاپوس اسب» و «کسنرو غول» اشاره کرد که آخری جزو پرخواننده‌ترین کتاب‌های نوجوان در سال ۹۳ به شمار می‌رود.

مسئولان به موسیقی توهین می‌کنند

نشست خبری کنسرت «بحر طویل» حسین علیزاده و گروه «هم‌اوایان» در تالار وحدت برگزار شد. حسین علیزاده و محمد معتمدی خواننده گروه، با همراهی تهیه‌کننده کنسرت بحر طویل، سه شنبه اول دی ماه به تالار وحدت آمدند و توضیحاتی در مورد این کنسرت ارائه کردند. حسین علیزاده در شروع سخنانش نقش دولت در موسیقی را رفع موانع دانست و گفت: بارها گفته‌ام دولت لازم نیست برای

ما کاری انجام دهد فقط موانع موجود را بردارد تا بتوانیم در قرن ۲۱ سرمان را در جهان بالا بگیریم. او در ادامه افزود: هیچ جای دنیادر هیچ دولتی حتی دولت‌هایی که ما از نظر سیاسی آنها را مردود می‌دانیم، با موسیقی چنین رفتاری نمی‌کنند. علیزاده در پاسخ به اینکه چه رویکردی نسبت به خانه موسیقی دارد گفت: من دوسال است به خانه موسیقی نرفته‌ام. عضو شورای عالی نیستم و خودم را عضو خانه موسیقی هم نمی‌دانم. در برخی از مواردی که در نامه اعتراضی هنرمندان به خانه موسیقی منتشر شده موافقم و مسائل شخصی دیگری نیز دارم. خالق نینوا درباره شرکت نکردن در جشنواره موسیقی فجر گفت: در تمام این ۲۷ سال گفته‌ام که اگر قرار است تنها ده روز در سال به موسیقی احترام بگذارید من آن ده روز را به رسمیت نمی‌شناسم. حرمت موسیقی در این ده روز خلاصه نمی‌شود متأسفانه هیچ جای دنیا با موسیقی چنین برخوردی نمی‌شود. مقام‌های مسئول به راحتی به موسیقی توهین می‌کنند درحالی‌که اگر من درباره آنها حرفی بزنم، جابم گوشه زندان است.

مضمون این شعر را به خدمت گرفته بود ولی هیچ کدام لطافت شعر حافظ را ندارند.

موحد با اشاره به اینکه شاعران ایرانی بسیاری از مضامین ادبیات عرب را گرفته و با زبان شعری خود آن را پرورده‌اند نمونه بارز این کار را مضامین قرآن کریم دانست و گفت: شعر زیبایی «بنی‌ادم اعضای یکدیگرند» سعدی حدیثی از پیغمبر (ص) است که تقریباً همین است. با این حال اصولاً در شعر چیزی که مهم است نه مضمون بلکه زبان و بیان شعری است چون در شعر زبان وسیله خبری نیست، بلکه شیئی هنری است.

او درباره گرفتن وزن عروضی از شعر عربی نیز گفت: آقای ابوالحسن نجفی در تحقیقاتی که در این زمینه انجام داده به این نتیجه رسیده است که عروض فارسی از ابتدا به غلط از روی عروض عربی نوشته شده است. چون عروض فارسی با عروض عربی فرق دارد. آقای نجفی در تحقیقات جدید نشان می‌دهد که ما در فارسی حدود ۶۰۰ وزن داریم اما عروض عربی بسیار محدود است.